

POSTANOWIENIE

Dnia 5 sierpnia 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Przemysław Kalinowski

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu bez udziału stron

w dniu 5 sierpnia 2021 r.

w sprawie J. Ś., M. W. B. i K. D. S. oskarżonych z art. 116 ust. 1 ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych
skargi obrońców oskarżonych

na wyrok Sądu Okręgowego w W. z dnia 30 marca 2021 r., sygn. akt IX Ka (...),
uchylający wyrok Sądu Rejonowego w W. z dnia 26 listopada 2019 r., sygn. akt V K (...),

na podstawie art. 539e § 2 k.p.k.

postanowił

1. oddalić skargę obrońców oskarżonych J.

Ś., M. W. B. i K.

D. S.,

2. obciążyć J. Ś., M. W.

B. i K. D. S. kosztami sądowymi

postępowania skargowego w częściach równych.

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w W. wyrokiem z dnia 26 listopada 2019 r., sygn. akt V K (...), uniewinnił J. Ś., M. W. B. i K. D. S. od zarzutu popełnienia przestępstwa wyczerpującego znamiona określone w art. 116 ust. 1 ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych polegającego na tym, że w okresie od 4 kwietnia 2006 r. do 24 maja 2015 r. zarządzając portalem [z]. oraz od 30

października 2009 do 24 maja 2015 r. zarządzając portalem {X}.pl, od 2 września 2008 r. do 24 maja 2015 r. zarządzając portalem [Y].pl na terenie W. i na terenie całego kraju w krótkich odstępach czasu, z góry powziętym zamiarem, rozpowszechniali bez uprawnienia, w celu osiągnięcia korzyści materialnych, czerpiąc sobie z tego procederu stałe źródło dochodu cudze utwory poprzez publiczne udostępnianie filmów na portalach internetowych [z]., [x]., [y]. na szkodę podmiotów: Studia Filmowego K. z siedzibą w W., Studia Filmowego Z. z siedzibą w W., Studia Filmowego T. z siedzibą w W., Filмотeki Narodowej z siedzibą w W., B. CO sp. z o.o. z siedzibą w W., M. sp. z o.o. z siedzibą w W., Agencji W. z siedzibą w W., Studia Miniatur [...]z siedzibą w W., Studia Filmów [...] w B., S. w W..

To rozstrzygnięcie w odniesieniu do w/w oskarżonych zaskarżyli oskarżyciel substydiarny i pełnomocnik oskarżycieli substydiarnych.

Po rozpoznaniu wniesionych apelacji Sąd Okręgowy w W. wyrokiem z dnia 30 marca 2021 r., sygn. akt IX Ka (...), uchylił wyrok Sądu Rejonowego w W. z dnia 26 listopada 2019 r., sygn. akt V K (...) wobec oskarżonych J. Ś., M. W. B. i K. D. S. i sprawę przekazał temu Sądowi do ponownego rozpoznania.

Obecnie, od wyroku sądu odwoławczego skargę na uchylenie wyroku Sądu I instancji wniesli obrońcy oskarżonych J. Ś., M. W. B. i K. D. S. zarzucając:

1. naruszenie art. 437 § 2 zd. 2 k.p.k. w zw. z art. 454 k.p.k. polegające na uchyleniu wyroku Sądu Rejonowego w W. i przekazaniu sprawy do ponownego rozpoznania z jednoczesnym wyrażeniem przekonania, że zachodzą warunki do wydania wyroku skazującego, czemu stała na przeszkodzie reguła wyrażona w art. 454 § 1 k.p.k., a jednocześnie sąd odwoławczy nie dokonał pełnej i wszechstronnej analizy okoliczności sprawy i materiału dowodowego;
2. naruszenie art. 439 § 1 pkt 9 k.p.k. w zw. z art. 17 § 1 pkt 9 k.p.k. polegające na uchyleniu w całości wyroku Sądu I instancji w odniesieniu do oskarżonych J. Ś., M. W. B. i K. D. S. podczas, gdy sąd odwoławczy w zaskarżonym wyroku przesądził, że M. sp. z o.o., , Studio Miniatur [...], Filмотeka

Narodowa nie są pokrzywdzonymi, a zatem uchylenie wyroku Sądu I instancji i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania mogło nastąpić jedynie w części, tj. w zakresie Studia Filmów [...] w B., B. sp. z o.o., Agencji W. , S.;

3. naruszenie art. 439 § 1 pkt 9 k.p.k. w zw. z art. 17 § 1 pkt 9 k.p.k. i art. 57 § 1 a k.p.k. polegające na braku stwierdzenia bezwzględnej przyczyny odwoławczej w postaci braku skargi uprawnionego oskarżyciela w sytuacji, gdy oskarżyciel posiłkowy w postaci Wytwórni Filmów F. w W. odstąpił od oskarżenia z uwagi na brak swojego i pełnomocnika stawiennictwa na rozprawie w dniu 14 listopada 2019 r.

W związku z tak sformułowanymi zarzutami skarżący wniesli o uchylenie wyroku Sądu Okręgowego w W. z dnia 30 marca 2021 r., sygn. akt IX Ka (...) i przekazanie sprawy J. Ś., M. W. B. i K D. S. do ponownego rozpoznania sądowi odwoławczemu.

Odpowiedzi na skargę obrońców oskarżonych udzielili zarówno prokurator Prokuratury Okręgowej w W., jak i pełnomocnik oskarżycieli posiłkowych, wnosząc o jej oddalenie.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Skarga obrońców osk. J. Ś., M. W. B. i K. D. S. okazała się niezasadna i wobec tego podlegała oddaleniu. Stosownie do dyspozycji art. 539a § 1 k.p.k., nadzwyczajny środek zaskarżenia w postaci skargi na wyrok sądu odwoławczego można wnieść, gdy wydanie na etapie postępowania odwoławczego orzeczenia o charakterze kasatoryjnym naruszyło dyrektywy zamieszczone w treści art. 437 k.p.k. lub też, gdy przy wydaniu tego orzeczenia doszło do uchybienia o charakterze bezwzględnej przyczyny odwoławczej należącej do katalogu wymienionego w art. 439 § 1 k.p.k. Kontrola przeprowadzana w ramach rozpoznawania skargi na wyrok sądu odwoławczego koncentruje się zatem na sprawdzeniu okoliczności wymienionych w tym ostatnim przepisie, a także na zbadaniu, czy norma wynikająca z treści art. 454 k.p.k., rzeczywiście stała na przeszkodzie wydaniu orzeczenia korygującego rozstrzygnięcie Sądu I instancji w

miejsce orzeczenia kasatoryjnego, ewentualnie, czy istotnie dla prawidłowego rozstrzygnięcia sprawy niezbędne jest przeprowadzenie w całości przewodu sądowego (warunek z art. 437 § 2 in fine k.p.k.). Podkreślić przy tym należy, że w ramach postępowania w przedmiocie skargi Sąd Najwyższy nie dokonuje samodzielnej oceny materiału dowodowego sprawy i nie przedstawia własnej oceny ewentualnego zaistnienia przesłanek z art. 454 k.p.k. uzasadniających lub też stanowiących podstawę do wydania wyroku uchylającego orzeczenie sądu *meriti*.

Zasadnicze znaczenie ma przy tym zdefiniowanie stanowiska sądu odwoławczego, który wydał orzeczenie o charakterze kasatoryjnym – z punktu widzenia granic takiego orzekania zakreślonych w art. 437 § 2 k.p.k.

W realiach rozpoznawanej sprawy ten obowiązek został zrealizowany, co wynika jasno z treści uzasadnienia kontestowanego obecnie wyroku, w którym jednoznacznie wskazano, że przy wydawaniu rozstrzygnięcia zaskarżonego skargą sąd odwoławczy kierował się dyrektywą wynikającą z treści 454 § 1 k.p.k. Wyrażając zastrzeżenia i poważne wątpliwości co do prawidłowości oceny dowodów dokonanej przez Sąd I instancji, co mogło rzutować na treść rozstrzygnięcia sąd odwoławczy uznał, że był zobligowany do uchylenia wyroku Sądu Rejonowego dotyczącego oskarżonych J. Ś., M. W. B. i K. D. S.. Zatem, podstawa prawna wyroku Sądu Okręgowego w W. w tej sprawie została prawidłowo sprecyzowana.

Zgodzić się należy również z tezą, że podstawą uchylenia przez sąd odwoławczy wyroku Sądu Rejonowego w W. z dnia z dnia 26 listopada 2019 r., sygn. akt V K (...) i przekazania sprawy J. Ś., M. W. B. i K. D. S. temu Sądowi do ponownego rozpoznania, był przede wszystkim – brak wnikliwego rozważenia wszystkich dowodów zgromadzonych w toku postępowania. Sąd odwoławczy trafnie bowiem zwrócił uwagę na pominięcie całego szeregu istotnych okoliczności wynikających z dowodów osobowych oraz dokumentów obrazujących ściśle relacje i zależności między podmiotami gospodarczymi występującymi w sprawie i role pełnione przez oskarżonych w poszczególnych spółkach. Podkreślono także, iż stworzenie technicznych aplikacji, istotne z punktu widzenia możliwości dostępu do korzystania z bezprawnego dostępu do cyfrowego zapisu utworów umieszczonych

na portalu [z].pl, nastąpiło w okresie kiedy zarządzała nim spółka O., której właścicielami byli wszyscy oskarżeni. W tych warunkach utworzenie nowego podmiotu gospodarczego, całkowicie uzależnionego od oskarżonych, oceniono jako nieskuteczną próbę wyłączenia odpowiedzialności oskarżonych. Sąd odwoławczy wskazał na konkretne okoliczności faktyczne jednoznacznie potwierdzające, że pomimo formalnego bezpośredniego powiązania portalu [y]. ze spółką F. – decydujące znaczenie dla sposobu i zakresu działania tej ostatniej, miała pozycja oskarżonych w spółce O.. Ustalenie to potwierdza bez wątpienia także pełna swoboda decydowania przez oskarżonych o powoływaniu i odwoływaniu prezesów spółki F., likwidacji portalu [z].pl, jak również prowadzenie korespondencji związanej z jej działalnością.

Sąd Okręgowy w W. zanegował także ocenę dowodów, które w przekonaniu Sądu I instancji nie były wystarczające dla przypisania oskarżonym zarzuczonego im przestępstwa z art. 116 ust. 1 ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych. W szczególności podważono ustalenia odwołujące się do wyjaśnień oskarżonych oraz do części dokumentów przedstawionych przez podmioty gospodarcze przez nich kierowane, co także ma istotne znaczenie z punktu widzenia oceny świadomości oskarżonych w kwestii naruszania praw autorskich przez portal [x].. Prezentacja argumentacji sądu odwoławczego w tym względzie jest – jak na warunki wynikające z obowiązku zastosowania formularza UK 2 – wyjątkowo wnikliwa i obszerna.

Tym samym uprawnione jest przekonanie, że Sąd Okręgowy w klarowny sposób zaprezentował swoje stanowisko, nie ograniczając się jedynie do stwierdzenia uchybienia w ocenach wyrażonych przez Sąd *meriti*, ale wyraźnie wskazując powody odmiennej od Sądu Rejonowego oceny istotnego dowodu w tej sprawie.

Nie można też podzielić tezy o naruszeniu art. 439 § 1 pkt 9 k.p.k., do czego miało dojść w wyniku pominięcia znaczenia nieobecności oskarżyciela subsydiarnego i jego pełnomocnika na rozprawie w dniu 14 listopada 2019 r. Sąd Okręgowy rozważał tę kwestię i ocenił, że nie wystąpiła okoliczność stanowiąca bezwzględną podstawę uchylenia wyroku.

Natomiast w odniesieniu do kwestii ograniczenia kręgu pokrzywdzonych w rozstrzygnięciu sądu odwoławczego dotyczącym skazanego J. M. D. zauważyć trzeba, że zmieniało ono ustalenia co do zakresu czynu przypisanego temu oskarżonemu; miało zatem charakter merytoryczny, a zarazem niezwłocznie uzyskiwało ono walor prawomocności. Natomiast w części odnoszącej się do oskarżonych J. Ś., M. W. B. i K. D. S. – orzeczenie Sądu Okręgowego miało charakter kasatoryjny, co przemawiało przeciwko dzieleniu zakresu zarzucanej im działalności i umorzenie postępowania w stosunku do jej części jedynie z powodów formalnych – w sytuacji, gdy wyrokiem Sądu i instancji w/w oskarżeni zostali uniewinnieni od całości zarzucanego im czynu.

Mając to wszystko na uwadze Sąd Najwyższy postanowił, jak na wstępie